

Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.341.2026
Warszawa, 27 lipca 2026 r.

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr **18057** Pana Posła Michała Wosia w sprawie działań podjętych przez Ministerstwo Sprawiedliwości w latach 2024-2026 na rzecz wdrożenia systemów sztucznej inteligencji wspierających funkcjonowanie sądów, w szczególności obowiązkowej automatycznej transkrypcji rozpraw sądowych, uprzejmie przedstawiam stanowisko Ministra Sprawiedliwości.

Ad 1, 10, 11, 14

W ocenie Ministerstwa Sprawiedliwości korzystanie przez jednostki sądownictwa z narzędzi opartych na AI, w szczególności w kontekście czynności wspierających proces orzeczniczy, wymaga zapewnienia jednego spójnego i kontrolowanego podejścia do stosowania sztucznej inteligencji w sądownictwie. Korzystanie obecnie z ogólnodostępnych narzędzi AI, zwłaszcza w modelu otwartego dostępu, przez pracowników sądów, w tym orzeczników mogłoby się wiązać z istotnymi ryzykami dla użytkowników, tj. pracowników wymiaru sprawiedliwości, w tym sędziów, asystentów sędziego oraz referendarzy sądowych.

Do najważniejszych zagrożeń należą:

- a) ryzyko prawne związane z AI Act - systemy wspomagające pracę sędziego kwalifikowane są jako narzędzia wysokiego ryzyka i muszą przed wprowadzeniem do użytkowania zostać poddane analizie pod kątem zgodności z przepisami prawa i wymogami AI Act. Brak takiej analizy skutkować będzie naruszeniem obowiązków regulacyjnych oraz odpowiedzialnością prawną podmiotów oraz osób stosujących rozwiązania AI;
- b) ryzyko naruszenia poufności informacji - wprowadzanie do narzędzi AI danych wrażliwych, w tym informacji objętych tajemnicą postępowania może prowadzić do ich nieuprawnionego przetwarzania lub ujawnienia;
- c) ryzyko niezgodności z przepisami o ochronie danych osobowych – brak przejrzystości w zakresie sposobu przetwarzania danych przez dostawców narzędzi AI może skutkować naruszeniem obowiązków wynikających z RODO, w szczególności w zakresie legalności wykorzystywania ww. narzędzi oraz ich dalszego transferu poza obszar EOG;
- d) ryzyko generowania nieprawidłowych lub wprowadzających w błąd treści – systemy AI mogą tworzyć odpowiedzi pozornie wiarygodne, lecz niezgodne z obowiązującym stanem prawnym lub faktycznym, co w kontekście orzecznictwa może prowadzić do błędnych wniosków;
- e) ryzyko braku transparentności i wyjaśnialności – narzędzia AI opierają się na skomplikowanych modelach, których działanie jest trudne do pełnego zrozumienia. Coraz częściej dostawcy tych systemów napotykają problemy z zapewnieniem wyjaśnialności generowanych wyników, co utrudnia weryfikację procesów decyzyjnych i może rodzić ryzyka w kontekście rzetelności postępowania sądowego;
- f) ryzyko naruszenia praw autorskich - generowane treści mogą opierać się na materiałach chronionych prawem autorskim, co rodzi wątpliwości co do legalności ich dalszego wykorzystania;
- g) ryzyko cyberbezpieczeństwa - korzystanie z otwartych narzędzi AI może zwiększać podatność systemów na ataki, wycieki danych lub złośliwe manipulacje, w tym próby wprowadzenia szkodliwych danych do procesów decyzyjnych.

Ministerstwo Sprawiedliwości stoi na stanowisku, że wdrożenie narzędzi AI może w przyszłości wspierać pracę orzeczników przyczyniając się do usprawnienia procesów sądowych, co z pewnością przyczyni się do zwiększenia efektywności działania sądów, niemniej jednak wdrażanie nowych technologii powinno następować stopniowo, w sposób kontrolowany, odpowiedzialny i poprzedzony pełną oceną ryzyka.

Do czasu zakończenia prac nad polityką AI, określeniem zasad nadzoru nad wykorzystywanymi narzędziami, przeprowadzenia odpowiednich szkoleń oraz wdrożenia odpowiednich zabezpieczeń zarówno pod kątem organizacyjnym jak i technicznym, nie ma podstaw do wdrożenia AI w sądownictwie oraz wyrażenia zgody na stosowanie AI przez pracowników sądownictwa.

Jednocześnie Ministerstwo Sprawiedliwości podjęło wstępne działania, które mogą przyczynić się do wdrożenia w przyszłości AI w polskim wymiarze sprawiedliwości, tj.:

1) zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 października 2023 r. został utworzony interdyscyplinarny Zespół do spraw wdrożeń nowoczesnych technologii (Dz. Urz. Min. Sprawiedl. poz. 196), do którego zadań należy m.in.:

- a) analiza potrzeb w zakresie wykorzystania nowoczesnych technologii w wymiarze sprawiedliwości oraz wypracowywanie rekomendacji w tym zakresie;
- b) opracowywanie kompleksowych, krótkoterminowych i długoterminowych planów działania;
- c) definiowanie i analiza głównych barier utrudniających wdrażanie nowoczesnych technologii w wymiarze sprawiedliwości, w szczególności: prawnych, technologicznych, organizacyjnych czy kadrowych;
- d) proponowanie realizacji projektów, w tym pilotażowych w obszarze nowoczesnych technologii;

2) do 2026 roku Ministerstwo Sprawiedliwości prowadziło stronę internetową <https://www.si-dlasprawiedliwosci.gov.pl/> - na stronie były prezentowane bieżące informacje w zakresie zastosowań sztucznej inteligencji, w tym również na rzecz polskiego

wymiaru sprawiedliwości. Na stronie publikowane były treści takie jak: artykuły naukowe, w tym tłumaczenia zagranicznych publikacji, analizy własne, odpisy referencyjnych treści ze stron instytucji publicznych oraz informacje o konferencjach i spotkaniach Ministerstwa Sprawiedliwości. Grupą docelową strony byli przede wszystkim pracownicy wymiaru sprawiedliwości, ale również obywatele załatwiający sprawy sądowe, studenci prawa i informatyki, przedsiębiorcy, środowiska naukowe i badawcze;

3) w dniach 13.06 – 08.07.2024 r. przeprowadzono ankietę wśród Pełnomocników sądowych ds. wdrożeń systemów teleinformatycznych, mającą na celu:

- zebranie opinii na temat potencjalnego wykorzystania funkcji systemów sztucznej inteligencji oraz narzędzi informatycznych w codziennej pracy sądów;
- ustalenia oczekiwań i potrzeb związanych z implementacją tych technologii oraz nadanie im odpowiednich priorytetów.

Ankietowani większością głosów wskazali, że:

- dobrym pomysłem jest stworzenie dziedzinowego „prawniczego” wielkiego modelu językowego – LLM, a następnie narzędzia, które wspomagałby pracę orzeczników przy prowadzeniu spraw i przygotowywaniu projektów drobnych orzeczeń (takich jak np. koszty biegłych, świadków, uprawomocnienia itp., które następnie podlegałyby weryfikacji przez orzecznika);
- w sądach powinno być dostępne narzędzie pozwalające uzyskiwać dane z systemów repertoryjno-biurowych innych sądów (np. informacji o innych toczących się postępowaniach tych samych uczestników, zapadłych orzeczeniach, itp.);
- w sądach powinny być dostępne narzędzia pozwalające skanować, a następnie indeksować i kategoryzować dokumenty wpływające do sądu w celu ułatwienia ich późniejszego wyszukiwania (w ramach narzędzia: OCR, anonimizacja dokumentów, poprawne indeksowanie);
- w sądach należy wprowadzić zmiany legislacyjne umożliwiające składanie pism procesowych w formie elektronicznej przez dedykowany system teleinformatyczny obsługujący postępowanie sądowe albo jego część, który umożliwia prowadzenie akt elektronicznych (z opcjonalnym drukowaniem potrzebnych dokumentów);

-w sądach powinny być dostępne narzędzia pozwalające w sposób automatyczny pozyskiwać dane z rejestrów państwowych, takich jak: Baza PESEL i Rejestr Stanu Cywilnego (np. automatyczne sprawdzanie i sygnalizowanie, że strona – osoba fizyczna zmarła albo zmieniła nazwisko), ZUS, NFZ, CEIDG, KRS (np. automatyczna weryfikacja czy podane miejsce zamieszkania osoby fizycznej jest tożsame z adresem w innych bazach adresowych i jeśli jest inne - wskazanie pozostałych adresów), Centralna Baza Danych Osób Pozbawionych Wolności (automatyczne sprawdzanie i sygnalizowanie, czy dana strona nie jest pozbawiona wolności i jeśli tak - podanie jej aktualnego miejsca pobytu);

4) w okresie od stycznia do czerwca 2025 roku przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości przewodniczyli Grupie Roboczej e-Justice w ramach sprawowania przez Polskę Prezydencji w UE. Jednym z tematów jakie w ówczesnym czasie były przedmiotem prac ww. Grupy, był temat sztucznej inteligencji. W trakcie polskiej prezydencji miała miejsce również zorganizowana przez Ministerstwo Sprawiedliwości we współpracy z KPRM konferencja na PGE Narodowym pn. *„Nowe wyzwania rozwoju AI i e-komunikacji w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości”*. Wydarzenie zgromadziło przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości, Komisji Europejskiej, ekspertów z państw członkowskich Unii Europejskiej oraz praktyków prawa i technologii. Spotkanie było okazją do wymiany doświadczeń, identyfikacji wyzwań i prezentacji najlepszych praktyk w zakresie digitalizacji wymiaru sprawiedliwości. Obecnie przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości dalej aktywnie uczestniczą w pracach Grupy Roboczej e-Justice, m.in. poprzez udział w kolejnych posiedzeniach ww. Grupy jako delegaci krajowi;

5) Ministerstwo Sprawiedliwości w okresie 2024 – 2025 podjęło na poziomie krajowym (podpisano listy intencyjne) współpracę, m.in. z:

- Łukasiewicz – Poznańskim Instytutem Technologicznym; na ten moment wspólnie zdefiniowano i pogrupowano obszary planowanych usprawnień z zakresu informatyzacji sądownictwa powszechnego, w których można zastosować nowoczesne technologie, w tym sztuczną inteligencję; rozpoczęto planowanie realizacji tych założeń,
- Konsorcjum PLLuM (Polish Large Language Model), którego działania zmierzały do stworzenia przełomowego polskiego wielkiego modelu językowego o charakterze

podstawowym, który po wytrenowaniu na specyficznych dla danej dziedziny danych – w tym przypadku związanych ze stosowaniem prawa oraz przetwarzaniem danych spraw w toku postępowań sądowych – może mieć różnorodne zastosowania w systemach teleinformatycznych dla sądów powszechnych),

- NASK (Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa – Państwowy Instytut Badawczy) – wsparcie eksperckie;

6) Ministerstwo zwróciło się również do rektorów polskich publicznych wyższych uczelni technicznych z pytaniem o aktualny stan prac nad zbliżonymi modelami podstawowymi typu LLM (ang. Large Language Model – wielkie modele językowe) oraz typu LMM (ang. Large Multimodal Model – wielkie modele multimodalne) oraz zaprosiło je do współpracy przy budowie sądowego/prawniczego modelu dziedzinowego. Zainteresowanie współpracą zadeklarował Wydział Informatyki i Centrum Doskonałości Sztucznej Inteligencji Akademii Górniczo – Technicznej, Politechnika Warszawska i Politechnika Śląska;

7) Ministerstwo Sprawiedliwości podjęło także współpracę ze stroną niemiecką - German-Polish Action Plan. Zakres współpracy miał obejmować m.in.: cyfryzację wymiaru sprawiedliwości, wymianę specjalistycznej wiedzy na temat cyfryzacji wymiaru sprawiedliwości, wdrażanie unijnego aktu w sprawie sztucznej inteligencji w wymiarze sprawiedliwości – wymiana doświadczeń, czy też odporniejsze i skuteczniejsze systemy wymiaru sprawiedliwości;

8) w grudniu 2025 roku odbyła się zorganizowana przez Ministerstwo Sprawiedliwości konferencja pn. „*IUS EX Silico – sztuczna inteligencja służbie wymiaru sprawiedliwości*”, w ramach której omawiana była tematyka AI i innowacyjnych technologii w wymiarze sprawiedliwości zarówno w PL jak i UE. Nadto poruszany był aspekt etycznego, bezpiecznego wykorzystania AI, a także kwestia szkoleń i nadzorczej roli człowieka jako ostatecznego decydenta;

9) w 2026 roku Ministerstwo Sprawiedliwości przeprowadziło analizę dotyczącą wykorzystania narzędzi opartych na AI w sądownictwie powszechnym - rozeznanie w sądach powszechnych. Przeprowadzono również rozeznanie wśród producentów rozwiązań AI w zakresie obecnych możliwości wykorzystania w sądownictwie powszechnych narzędzi i rozwiązań z zakresu nowoczesnych technologii i sztucznej inteligencji. Zgromadzono prezentacje i nagrania proponowanych rozwiązań;

10) Ministerstwo Sprawiedliwości realizuje również projekt „Cyfrowy Sąd” (w ramach realizacji i wdrożenia Programu „Cyfrowy Sąd”) – w ramach zadania realizowane i planowane są prace związane z szerokim spektrum mechanizmów automatyzujących rutynowe i powtarzalne procesy sądowe (tzw. robotyzacja procesów – RPA oraz asysta AI przy kategoryzacji, identyfikacji i ekstrakcji danych z dokumentów źródłowych).

11) w zakresie obejmującym przyszłą cyfryzację akt sądowych i tworzenie elektronicznych akt spraw, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, w zakresie powierzonych mu zadań, wdrożył nowe funkcjonalności w Portalu Informacyjnym. Od dnia 1 marca 2026 r. przez Portal Informacyjny można wnosić niektóre pisma procesowe, w tym przede wszystkim środki zaskarżenia obejmujące apelacje i zażalenia, dalsze pisma w toku postępowań w II instancji oraz niektóre wnioski procesowe (np. wniosek o rozprawę zdalną czy wniosek o nadanie klauzuli wykonalności), podpisane elektronicznie.

Ta funkcjonalność może być obecnie wykorzystywana jedynie przez profesjonalnych pełnomocników procesowych, czyli adwokatów, radców prawnych, rzeczników patentowych, Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, a także prokuratora.

Ponadto rozszerzony został z dniem 1 czerwca 2026 r. zakres osób, wobec których sąd realizuje doręczenia poprzez Portal Informacyjny. Z tej formy doręczeń mają obowiązek korzystać także mediatorzy i komornicy sądowi oraz - na podstawie odrębnego, dobrowolnie złożonego oświadczenia w tym przedmiocie - strony postępowania sądowego.

Portal Informacyjny realizuje zatem funkcjonalności wynikające z nowelizacji:

- Kodeksu postępowania cywilnego (ustawa z dnia 5 sierpnia 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. poz. 1172) oraz
- Kodeksu postępowania karnego (ustawa z dnia 9 lipca 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. poz. 1178);

12) Ministerstwo Sprawiedliwości wspólnie ze stałym Zespołem do spraw ochrony danych osobowych w sądach powszechnych, powołanym na podstawie Zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2024 r. w sprawie powołania stałego Zespołu do spraw ochrony danych osobowych w sądach powszechnych (Dz. Urz. Min. Sprawiedl. z 2024 r. poz. 292) zajął się analizą zjawiska Shadow AI i w tym zakresie prowadzi dalsze prace w tym zakresie. Dokument jest w przygotowaniu i będzie miał charakter edukacyjny;

13) trwają również prace nad projektem uchwały Rady Ministrów ustanawiającej „Politykę rozwoju sztucznej inteligencji w Polsce do 2030 roku”, która pozostaje na etapie projektu. Główne kierunki działań w obszarze sądownictwa to m.in.: stworzenie narzędzi asystenckich wspierających prowadzenie spraw sądowych, dostosowanie modeli językowych i udostępnienie systemów AI adekwatnych do potrzeb wymiaru sprawiedliwości, budowanie świadomości oraz działania edukacyjne dla pracowników wymiaru sprawiedliwości w zakresie wykorzystania AI, aby zapewnić skuteczne wdrażanie nowych technologii.

W ramach prowadzonych konsultacji wewnątrzresortowych zgłoszono uwagi do projektu, odnoszące się w szczególności do części dotyczącej wymiaru sprawiedliwości. Uwagi obejmowały m.in. aktualizację informacji dotyczących stopnia informatyzacji sądownictwa, wskazanie prowadzonych prac nad elektronizacją akt sądowych, ocenę aktualności przywołanych raportów oraz propozycje kierunków wykorzystania sztucznej inteligencji w wymiarze sprawiedliwości, takich jak wsparcie analizy akt spraw, automatyczna transkrypcja rozpraw, anonimizacja orzeczeń czy inteligentne wyszukiwanie orzecznictwa.

Ad 2

Tak, kwestia ta podlega ciągłej analizie operacyjnej i technologicznej. Należy wskazać, że od 2018 roku w polskim sądownictwie powszechnym funkcjonuje scentralizowane rozwiązanie pod nazwą Centralny Portal Transkrypcyjny (CPT). Kluczowym elementem infrastruktury tego systemu jest Centralny Silnik Automatycznego Rozpoznania Mowy (CARM).

System CPT funkcjonuje w następujących modelach operacyjnych:

a) model hybrydowy (wstępna automatyzacja z korektą): Silnik CARM dokonuje wstępnego przetworzenia nagrania audio z rozprawy na tekst, a następnie tak przygotowany materiał trafia do manualnej weryfikacji i korekty realizowanej przez wyspecjalizowane zespoły Transkrybentów;

b) model w pełni automatyczny (ARM): istnieje możliwość całkowitego pominięcia czynnika ludzkiego i ograniczenia procesu wyłącznie do automatycznego rozpoznania mowy (ARM). Funkcjonalność ta jest bezpośrednio i powszechnie dostępna dla sędziów, urzędników sądowych za pośrednictwem systemu ReCourt Services (RCS) oraz stron postępowania za pośrednictwem Portalu Informacyjnego;

i. wniosek o sporządzenie ARM generowany jest automatycznie, bez konieczności przechodzenia manualnej ścieżki decyzyjnej,

ii. wnioski stron postępowania również są procedowane i realizowane w pełni automatycznie, przy czym publikacja końcowego tekstu w portalu zależy od systemowej samooceny jakości rozpoznania (zaawansowane algorytmy oceniają prawdopodobieństwo poprawności tekstu),

iii. zlecenie wykonania ARM dla ustnego uzasadnienia wyroku generuje się i wykonuje w pełni automatycznie bezpośrednio po zamknięciu sesji rozprawy. W przypadku zapisu pełnego przebiegu posiedzenia konieczne jest złożenie manualnego wniosku w systemie.

Ad 3

Z ramienia Ministerstwa Sprawiedliwości Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – jako jednostka wykonawcza i techniczna – odpowiada za stałe utrzymanie, serwis oraz rozwój systemu CPT, w tym modułów ARM. W ramach tych kompetencji prowadzony jest nieprzerwany proces treningu modeli odpowiedzialnych za podnoszenie skuteczności automatycznego rozpoznawania mowy.

W 2025 roku przeprowadzono kluczową modernizację technologiczną systemu:

- a) wymianę komponentów programistycznych: wdrożono nowoczesne, głębokie sieci neuronowe o wyższej skuteczności adaptacji kontekstowej.
- b) modernizację infrastruktury sprzętowej: przeniesiono procesy obliczeniowe z tradycyjnych procesorów głównych (CPU), które realizują operacje sekwencyjnie i stosunkowo wolno, na dedykowane procesory graficzne (GPU). Z punktu widzenia użytkownika końcowego oznacza to gigantyczny skok wydajnościowy – czas oczekiwania na gotową transkrypcję skrócił się wielokrotnie, umożliwiając jednoczesną obsługę znacznie większej liczby rozpraw oraz znaczące podniesienie jakości rozpoznania.

Ponadto od marca 2026 roku Sąd Apelacyjny we Wrocławiu prowadzi intensywne konsultacje rynkowe oraz testy rozwiązań technologicznych pozwalających na automatyczne rozpoznawanie mowy na tekst w czasie rzeczywistym bezpośrednio na sali rozpraw w trakcie trwania posiedzenia. Planowane zakończenie tych konsultacji przypada na koniec lipca 2026 roku.

Ad 4

Badania efektywności systemu prowadzone są w oparciu o stałe testy jakościowe na ujednoliconej próbce testowej (tzw. testset benchmarkowy).

- a) aktualna skuteczność: ostatni zarejestrowany wynik wskaźnika WER wynosi 10,793%.

Wyjaśnienie pojęcia: WER (Word Error Rate) – to kluczowa, międzynarodowa miara dokładności systemów rozpoznawania mowy. Określa procentowy stosunek błędów (słów pominiętych, błędnie wstawionych lub zniekształconych) do całkowitej liczby słów w

nagranii wzorcowym. Wynik na poziomie ok. 10,8% oznacza, że system bezbłędnie identyfikuje i zapisuje ponad 89 na każde 100 wypowiedzianych słów, co w realiach trudnego akustycznie środowiska Sali sądowej jest wynikiem bardzo wysokim.

b) koszty organizacyjne: bieżące funkcjonowanie oraz testy systemu mieszczą się w ramach wydatków ujętych w umowie nr 3/2024/A z tytułu świadczenia usługi wsparcia technicznego i serwisu (kwota 7 054 523,04 zł brutto) oraz usług modyfikacji oprogramowania (kwota maksymalna do 1 660 500,00 zł brutto).

c) cele badawcze dla systemu czasu rzeczywistego (od marca 2026 r.): w prowadzonych obecnie testach rozwiązań czasu rzeczywistego przyjęto rygorystyczne kryteria graniczne:

- i. WER $\leq$ 10% (błąd rozpoznania słów poniżej 10%),
- ii. DER $\leq$ 20% (Diarization Error Rate – wskaźnik błędu diaryzacji, mierzący dokładność systemu w poprawnym rozpoznawaniu i przypisywaniu wypowiedzi do konkretnego mówcy, np. sędziego, protokolanta czy świadka),
- iii. opóźnienie przesyłu i prezentacji tekstu poniżej 3 sekund.

Pełne zestawienie wyników tych testów oraz dokładne oszacowanie potencjalnych kosztów wdrożenia nastąpi w fazie końcowej, podczas opracowywania wniosków i rekomendacji po sfinalizowaniu etapu badawczego (po lipcu 2026 r.).

Ad 5

Scentralizowany system CPT jest oprogramowaniem wdrożonym i stale użytkowanym przez wszystkie sądy powszechne w Polsce. Silnik ARM, zarówno w wersji funkcjonującej w latach 2018–2025, jak i w nowej architekturze wdrożonej po 2025 roku, opiera się bezpośrednio na rozwiązaniach z zakresu sztucznej inteligencji.

W ujęciu inżynierii systemów ASR (Automatic Speech Recognition) udział technologii AI realizuje się poprzez:

- a) Głębokie Sieci Neuronowe (DNN): wykorzystywane w modelowaniu akustycznym do precyzyjnego mapowania fal dźwiękowych i cech sygnału audio na konkretne jednostki fonetyczne (głoski);
- b) Zaawansowane Językowe Modele Probabilistyczne oraz LLM: odpowiedzialne za analizę kontekstową wypowiedzi. Dzięki nim system rekonstruuje tekst z uwzględnieniem zasad gramatycznych, interpunkcji, związków frazeologicznych oraz specyficznego słownictwa prawniczego i sądowego.

Ad 6

Według stanu na 31 marca 2026 r. w sądach powszechnych zatrudnionych jest łącznie 168 transkrybentów, tj.:

18 w Sądzie Apelacyjnym w Białymstoku,
25 w Sądzie Apelacyjnym w Gdańsku,
18 w Sądzie Apelacyjnym w Krakowie,
19 w Sądzie Apelacyjnym w Lublinie,
20 w Sądzie Apelacyjnym w Poznaniu,
29 w Sądzie Apelacyjnym w Rzeszowie,
35 w Sądzie Apelacyjnym w Szczecinie,
4 w Sądzie Apelacyjnym we Wrocławiu.

Należy przy tym wskazać, że w praktyce urzędniczej transkrybenci rzadko realizują wyłącznie i jako jedyne zadania związane z transkrypcją – dla przeważającej większości z nich jest to jedno z wielu zadań, a nie czynność podstawowa.

Ad 7, 12

Ministerstwo Sprawiedliwości nie dysponuje danymi finansowymi, które pozwoliłyby na precyzyjne wyliczenie całościowych kosztów osobowych (wynagrodzeń, pochodnych od wynagrodzeń, kosztów stanowiskowych) pracowników zaangażowanych w procesy transkrypcyjne w skali kraju.

Ministerstwo nie gromadzi również danych pozwalających precyzyjnie wskazać wielkość środków finansowych przeznaczonych na projekty związane z wykorzystaniem sztucznej inteligencji w sądownictwie.

Ad 8

Ministerstwo Sprawiedliwości dotychczas nie przeprowadzało analizy porównawczej kosztów obecnego modelu transkrypcji z kosztami wdrożenia systemów automatycznego rozpoznawania mowy.

Jednocześnie Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, jako jednostka o bogatym doświadczeniu praktycznym w tym obszarze, zwróciła uwagę na istotne uwarunkowania prawne i techniczne, które należy uwzględnić przy tego typu porównaniach:

a) aspekt prawno-formalny: obecny model transkrypcji i przekładu (rozumiany jako transkrypcja na podstawie art. 158 § 4 K.p.c., przekład na podstawie art. 37 § 6 K.p.w. czy art. 147 § 3a K.p.k.) jest precyzyjnie zdefiniowany w przepisach prawa i stanowi formalny załącznik do protokołu posiedzenia. Sposób jego sporządzania podlega rygorystycznym procedurom. Przy obecnym stanie prawnym niedopuszczalne jest wprowadzenie całkowicie bezobsługowego procesu automatycznego bez zapewnienia mechanizmów weryfikacji gwarantujących pełną zgodność z literą prawa procesowego.

b) czynniki zewnętrzne: efektywność automatycznego rozpoznawania mowy na tekst zależy od czynników poza systemowych, takich jak dyscyplina uczestników postępowania (mówienie bezpośrednio do mikrofonów), akustyka konkretnej sali rozpraw, zakłócenia środowiskowe (wentylacja, klimatyzacja, hałas uliczny) oraz potencjalne awarie sprzętowe. Wskutek wystąpienia tych czynników, w określonym odsetku spraw jakość czystej, automatycznej transkrypcji może okazać się procesowo nieakceptowalna, co wymusza utrzymanie nadzoru i korekty ludzkiej.

Ad 9

Mając na uwadze fakt, że zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, akta sądowe prowadzone są w formie papierowej (wyjątek stanowi np. Elektroniczne Postępowanie Upominawcze czy Krajowy Rejestr Zadłużonych), Ministerstwo Sprawiedliwości nie prowadzi prac nad wykorzystaniem sztucznej inteligencji do przeszukiwania wskazanych akt i wyszukiwania informacji w obszernych materiałach dowodowych.

Ad 13

Ministerstwo Sprawiedliwości analizuje krajowe i międzynarodowe opracowania dotyczące wykorzystania sztucznej inteligencji w administracji publicznej oraz wymiarze sprawiedliwości. Przeprowadzono analizę Rekomendacji CEPEJ dotyczących wykorzystania sztucznej inteligencji w systemach sądowych i ich otoczeniu (European Ethical Charter on the use of Artificial Intelligence in judicial systems and their environment oraz powiązanych opracowań CEPEJ), które stanowią istotny punkt odniesienia dla odpowiedzialnego wdrażania rozwiązań AI w wymiarze sprawiedliwości.

Ponadto Ministerstwo Sprawiedliwości analizowało raport OECD „Governing with Artificial Intelligence”, opublikowany we wrześniu 2025 r., dotyczący zastosowania sztucznej inteligencji w administracji publicznej obejmujący m.in. analizę ok. 200 przypadków użycia AI w administracji rządowej różnych krajów, w tym w obszarze wymiaru sprawiedliwości. Raport został przekazany do wiadomości właściwych departamentów Ministerstwa Sprawiedliwości wraz z roboczym tłumaczeniem, w celu upowszechnienia wiedzy o dobrych praktykach i możliwościach wykorzystania AI w administracji publicznej, w tym w wymiarze sprawiedliwości.

W 2026 r. do Ministerstwa Sprawiedliwości wpłynęły również przygotowane przez OECD ankiety dotyczące wykorzystania sztucznej inteligencji w administracji publicznej – Global Call for AI in Government. Ankiety skierowano do właściwych departamentów i komórek organizacyjnych z prośbą o ich analizę oraz wypełnienie w zakresie pozostającym we właściwości poszczególnych jednostek. Odpowiedzi na kwestionariusze OECD zostały następnie przekazane zgodnie z przyjętą procedurą.

Z wyrazami szacunku

Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/